

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 2003:34) om obligatorisk
hälsoövervakning avseende tuberkulos hos kron- och
dovhjortar samt andra djur i sambete med hjortar i
hägn;**

SJVFS 2006:63

Saknr K 157

Utkom från trycket
den 20 juli 2006
Omtryck

beslutade den 18 juli 2006

Statens jordbruksverk föreskriver, med stöd av 3 § första stycket 1, 5 § 1, 6 §, 9 § 1 samt 15 § förordningen (2006:815) om provtagning på djur m.m.; i fråga om verkets föreskrifter (2003:34) om obligatorisk hälsoövervakning avseende tuberkulos hos kron- och dovhjort samt andra djur i sambete med hjortar i hägn¹, samt efter samråd med Statens veterinärmedicinska anstalt,

dels att i 4, 5, 6, 8, samt 10 – 12 §§ samt i rubriken närmast före 6 § ordet ”tuberkulostest” i olika böjningsformer ska bytas ut mot ”tuberkulintest” i motsvarande form,

dels att 2, 4, 5, 9, 14, 19, 21 och 22 §§, rubrikerna närmast före 14 och 22 §§ samt bilagan ska ha följande lydelse, samt

dels att det i föreskrifterna ska införas tre nya paragrafer, 19 a §, 19 b § och 20 a §, samt närmast före 20 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om obligatorisk hälsoövervakning avseende tuberkulos hos kron- och dovhjortar i hägn samt andra djur som hålls i sambete med hjortar i hägn. Syftet med författningen är att tillse att samtliga hägn med kron- och dovhjort i landet blir friförklarade avseende tuberkulos. Författningen ska tillämpas i samtliga fall då hägn inte är anslutet till frivillig hälsokontroll avseende tuberkulos i enlighet med bestämmelserna i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:76) om organiserad hälsokontroll avseende tuberkulos hos kron- och dovhjortar i hägn.

¹ Författningens senaste lydelse SJVFS 2003:34

Definitioner

2 § I denna författning avses med

djurhållare: den som äger eller på annat sätt ansvarar för djur i ett hägn innehållande hjortar och andra djur som hålls i sambete med hjortar,

friförklarad hjorthägn: hägn som genom åtgärder i enlighet med denna författning förklarats fritt från sjukdomen tuberkulos,

hjortar: hjortar av arterna kron- eller dovhjort,

hägn: inhägnad i vilken hjortar och andra djur i sambete med hjortar hålls inestängda genom stängsel eller på annat sätt,

tuberkulos: tuberkulos av human eller bovin typ,

utslaktning: slakt av samtliga hjortar och andra djur som hålls i sambete med hjortar i ett hägn samt därpå en kontroll av att hägnet är tömt, samt

vilthanteringsanläggning: en sådan anläggning som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung.² (SJVFS 2006:63).

Journalföring och rapportering m.m.

3 § Den som håller ett hjorthägn är skyldig att tillse att provtagningar och undersökningar av hjortarna och andra djur som hålls i sambete med hjortar sker i enlighet med vad som anges i denna författning. Djurhållaren ska anlita en veterinär för dessa uppgifter. Vid tuberkulintestning ska djuren vara infångade och hanterbara så att testningen är möjlig att genomföra. Djurhållaren ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att utföra testningen.

4 § Djurhållaren ska föra en journal som vid varje tidpunkt ska innehålla aktuella uppgifter om

1. hägnets storlek,

2. antal djur i hägnet, djurens art, födelse- och könsdatum och i de fall friförklaring sker genom tuberkulintestning även djurens identitetsmärkning,

3. datum för insättande av nya djur i hägnet, deras identitetsmärkning samt namn och adress på den föregående djurhållaren och i förekommande fall på transportören eller förmedlaren av djuren,

4. datum för uttagande av djur ur hägnet, orsaken därtill samt

a) om djuret flyttats till annat hägn, den nya djurhållarens namn och adress,

b) om djuret slaktats resultatet av tuberkulosbesiktningen enligt 20 a § eller tuberkulosbesiktning vid en vilthanteringsanläggning, vilken veterinär som utfört den och vid vilken vilthanteringsanläggning detta skett,

c) om djuret avlivats eller självdött datum för avlivningen respektive upptäckten och resultatet av obduktionen samt vilken veterinär eller vilket laboratorium som utfört den,

5. sjuka djur, deras symptom, diagnos och behandling samt vem eller vilka veterinärer som utfört behandlingen,

² EUT L 139, 30.4.2004, s 55 (Celex 32004R0853).

6. datum för varje tuberkulintest, testresultatet och vilken veterinär som utfört testet, samt

7. dokumentation av myndigheters offentliga kontroll. (SJVFS 2006:63)

Metoder för friförklaring

5 § Friförklaring av hägn avseende tuberkulos kan ske efter tuberkulintestning enligt 6 – 13 §§ alternativt genom utslaktning och tuberkulosbesiktning vid en vilthanteringsanläggning eller obduktion enligt 14 och 15 §§. (SJVFS 2006:63).

Tuberkulintestning

6 § Tuberkulintestning av hjortar ska ske enligt ett testprogram som omfattar tre testomgångar med jämförande intradermal test med aviärt och bovint tuberkulin. Dessa ska utföras med minst tre månaders intervaller. Minst 12 och högst 24 månader ska förflyta mellan den första och den tredje testomgången. Den första testomgången ska vara slutförd senast den 1 april 2005.

Tidsperioderna mellan testomgångarna räknas från tidpunkten för testningen av det sista djuret vid en testomgång till testning av det första djuret i den följande testomgången. Den sista testomgången ska vara avslutad senast den 1 april 2007.

7 § Vid varje testomgång ska samtliga hjortar i hägnet testas med undantag för djur under ett års ålder som är födda i hägnet och sådana djur som uttas för slakt innan testomgången avslutas.

8 § Tuberkulintestningen av hjortarna ska utföras av en veterinär och ske i enlighet med instruktionen i bilagan till denna författning.

9 § Den veterinär som injicerat tuberkulinet för testning som avses i 8 § ska avläsa och tolka testresultatet. Om detta visar sig omöjligt får avläsningen efter godkännande av Jordbruksverket ske av annan veterinär. (SJVFS 2006:63).

10 § Tuberkulintestning av nötkreatur, får inklusive mufflonfår, getter och svin inklusive vildsvin som vistas i hägn ska ske en gång. Testen ska utföras efter det att den första testomgången på hjortarna har avslutats i enlighet med 6 §. Tuberkulintestningen ska ske i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2003:33) om tuberkulinundersökning av nötkreatur, svin, får, getter och kameldjur.

Andra djur än hjortar och sådana som avses i första stycket, som hålls i ett hägn ska undersökas avseende tuberkulos på sätt som Jordbruksverket i varje enskilt fall särskilt bestämmer.

SJVFS 2006:63

Saknr K 157

11 § Den veterinär som utför tuberkulintest ska föra protokoll på Statens Jordbruksverks blankett³ och utvärdera resultatet i direkt anslutning till testningen. Ifyllt blankett ska skickas in till länsstyrelsen och Jordbruksverket.

12 § Samtliga djur ska identitetsmärkas med märken som är beständiga. Märken på hjortar ska ange besättnings- och individnummer och anbringas på djuret senast vid den första tuberkulintesten i det testprogram som avses i 6 §. Andra djur än hjortar ska identitetsmärkas med besättnings- och individnummer senast då tuberkulintestning sker i enlighet med 10 §. Upptäcks det att ett djur förlorat sitt märke ska det slaktas eller avlivas på annat sätt. Djuret får dock istället ommärkas av en veterinär förutsatt att Jordbruksverket har godkänt det.

13 § Varje djur som vid avläsningen av testen bedöms vara en positiv bovin reagent, ska av veterinären förses med en väl synlig märkning. Märkningen ska antecknas i testprotokollet och åtgärder i enlighet med epizootilagstiftningens bestämmelser omedelbart vidtagas.

Slakt och tuberkulosbesiktning vid en vilthanteringsanläggning m.m.

14 § Friförklaring av hägn avseende tuberkulos kan även ske genom att samtliga djur i hägnet slaktats, avlivats eller självdött och efter antingen tuberkulosbesiktning vid en vilthanteringsanläggning utförd av en veterinär eller obduktion utförd av en veterinär enligt 21 § befunnits vara fria från tuberkulos. Detta ska vara slutfört senast den 1 mars 2006.

Djurhållaren ska till Jordbruksverket och länsstyrelsen i det län där det icke friförklarade hägnet är beläget sända in kopia på den journal som avses i 4 §. Insändandet ska ske inom en vecka från slutförd besiktning eller obduktion. (*SJVFS 2006:63*).

15 § Efter det att åtgärderna enligt 14 § har genomförts och hägnet har tömts på djur enligt nämnda paragraf ska djurhållaren kontakta en av länsstyrelsen anvisad person som ska intyga att hägnet är tomt. Detta intyg ska senast den 1 maj 2006 skickas in till länsstyrelsen och Jordbruksverket.

Friförklaring

16 § Om testprogrammet i enlighet med 6 – 13 §§ genomförts för samtliga djur eller åtgärder enligt 14 och 15 §§ slutförts och hägnet är tomt på djur, kan om inga tecken tydande på tuberkulos förekommit och vad som i övrigt åligger djurhållaren enligt denna författning iakttagits, djurhållaren hos Jordbruksverket ansöka om att få hägnet friförklarat avseende tuberkulos.

17 § Ett beslut om friförklaring avseende tuberkulos gäller tills vidare under förutsättning att djurhållaren iakttar vad som åligger denne i enlighet med

³ Blankett D24 rekvideras från Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping.

författningen. Statens jordbruksverk kan återkalla ett sådant beslut om djurhållaren inte iakttar vad som åligger denne enligt denna författning.

Förflyttning av djur till och från hägn

18 § Däggdjur får inte föras in i hjorthägn för att där hållas hägnade eller ges möjlighet att beta i hägnet. Däggdjur som hålls i hjorthägn får inte föras levande därur annat än för direkttransport till slakt vid kontrollslakteri.

19 § Utan hinder av 18 § får hjortar föras ut ur ett hägn för annat ändamål än slakt om hägnet genomfört tre testomgångar enligt dessa föreskrifter och därefter friförklarats samt under förutsättning att samtliga djur över ett års ålder i hägnet hålls märkta enligt föreskrifterna.

Om hjortar fortsättningsvis avses föras från hägnet ska dessutom samtliga hindar över ett års ålder i hägnet genomgå en fjärde tuberkulintestomgång inom 30 månader från det att beslutet om friförklaring fattades. Tuberkulintestningen får dock ske tidigast tre månader efter den tredje testomgången. Djur över ett års ålder i hägnet ska fortlöpande hållas märkta enligt dessa föreskrifter. Jordbruksverkets beslut om friförklaring av hägnet samt ifylld blankett⁴ ska åtfölja hjortar vid förflyttning samt skickas in till länsstyrelsen och Jordbruksverket senast en vecka efter förflyttningen. (SJVFS 2006:63).

19 a § Utan hinder av 18 § får hjortar föras till

1. ett hägn som uppfyller kraven enligt denna författning,
2. ett hägn som uppfyller kraven enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:76) om organiserad hälsokontroll avseende tuberkulos hos kron- och dovhjortar i hägn, eller till
3. ett nyuppfört hägn under förutsättning att hjortarna härrör från ett hägn som uppfyller kraven enligt 19 § eller från ett hägn som är anslutet till kontroll enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:76) om organiserad hälsokontroll avseende tuberkulos hos kron- och dovhjortar i hägn, och där innehar A-status.

Om ett hägn mottagit hjortar som genomgått tre tuberkulintestomgångar och avser föra hjortar från hägnet ska samtliga hindar över ett års ålder inom 30 månader från det att beslutet om friförklaring fattades för avsändarhägnet genomgå en fjärde tuberkulintestomgång. Den fjärde tuberkulintestningen får dock ske tidigast tre månader efter avsändarhägnets tredje testomgång. Vidare gäller för en förflyttning av hjortar från hägnet att djur över ett års ålder i hägnet fortlöpande ska hållas märkta enligt dessa föreskrifter.

Hägn, som genomfört fyra tuberkulintestomgångar och som avser att föra hjortar från hägnet, får inte ta emot hjortar som endast genomgått tre tuberkulintestomgångar och därefter friförklarats enligt dessa föreskrifter eller endast genomgått tre tuberkulintestomgångar enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1994:76) om organiserad hälsokontroll avseende tuberkulos hos kron- och dovhjortar i hägn, och där innehar A-status. (SJVFS 2006:63).

⁴ Blankett D9 rekvireras från Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping.

19 b § Den fjärde tuberkulintestomgången som avses i 19 § och 19 a § ska utföras av en veterinär och ske i enlighet med instruktionen i bilagan till denna författning. Den veterinär som injicerat tuberkulinet för testning ska avläsa och tolka testresultatet. Om detta visar sig omöjligt får avläsningen efter godkännande av Jordbruksverket ske av annan veterinär.

Den veterinär som utför tuberkulintest ska föra protokoll på Statens Jordbruksverks blankett⁵ och utvärdera resultatet i direkt anslutning till testningen. Ifylld blankett ska skickas in till länsstyrelsen och Jordbruksverket. (SJVFS 2006:63).

20 § Andra levande däggdjur än hjortar, kan efter medgivande av Jordbruksverket i varje enskilt fall och på de villkor verket meddelar, få tas ut ur ett hjorthägn för annat ändamål än slakt respektive föras in i ett hägn för att där hållas hägnade eller ges möjlighet att beta i hägnet.

Tuberkulosbesiktning av hjort från friförklarad hägn (SJVFS 2006:63)

20 a § Hjortar från ett friförklarad hägn ska tuberkulosbesiktigas i samband med slakt. Besiktningen behöver inte ske vid en vilthanteringsanläggning utan får ske i eller i anslutning till det friförklarade hägnet. Avlivade eller självdöda hjortar ska obduceras inklusive tuberkulosbesiktigas. Obduktionen får ske i eller i anslutning till det friförklarade hägnet. Besiktning och obduktion ska enligt 4 § förordningen (2006:815) om provtagning på djur m.m. ske av en veterinär som utses av Jordbruksverket.

Djurhållaren ska till Jordbruksverket och länsstyrelsen i det län där det friförklarade hägnet är beläget kvartalsvis sända in kopia på den journal som avses i 4 §. (SJVFS 2006:63).

Obduktion

21 § Avlivas eller självdör däggdjur över ett års ålder som hålls i ett hjorthägn som inte friförklarats, ska djurhållaren omedelbart kontakta en veterinär vid ett laboratorium för att få djuret obducerat, inklusive tuberkulosbesiktigat, om denne vid undersökningen inte finner detta ogenomförbart på grund av kadaverösa förändringar. (SJVFS 2006:63).

Offentlig kontroll

22 § Länsstyrelsen utövar offentlig kontroll över efterlevnaden av bestämmelserna i denna författning. I 11 § epizootilagen (1999:657) finns ytterligare bestämmelser om länsstyrelsens offentliga kontroll. (SJVFS 2006:63).

⁵ Blankett D24 rekvideras från Statens jordbruksverk, 551 82 Jönköping.

23 § Om särskilda skäl föreligger kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i denna författning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna författning⁶ träder i kraft den 16 juni 2003, då verkets föreskrifter (SJVFS 1995:62) om villkor för att få flytta djur ur hjorthägn upphör att gälla.

1. Denna författning⁷ träder i kraft den 1 augusti 2006.
2. 4 § 4. b), 5 och 14 §§ i dess äldre lydelse gäller i fråga om köttbesiktningar som gjorts före ikraftträdandet.

CHRISTINA HUHTASAARI

Fredrik Holm
(Art- och smittskydds-enheten)

⁶ SJVFS 2003:34

⁷ SJVFS 2006:63.

Bilaga

Instruktion för utförande av tuberkulintest på hjort enligt 8 § och 19 b § (SJVFS 2006:63)

Tuberkulintest av kron- och dovhjort ska utföras som en jämförande intradermal test med aviärt och bovint tuberkulin (Weybridge). Testning får endast utföras på djur som är identitetsmärkta.

Utförande

Pälsen på sidan av hjortens hals ska rakas på ett ca 10 x 20 cm stort område. Kontrollera att inga sjukliga förändringar eller skador efter maskinsax föreligger. Det klippta hudpartiet lyfts upp i ett veck, vars tjocklek mäts med kutimeter. Mätningar ska göras på respektive injektionsplats före injektionerna av tuberkulin. Kutimetern ska skjutas ihop med ett fast men ej hårt grepp så att instrumentets skänklar ej pressas in i huden. Avläsning ska ske innan kutimetern avlägsnas från huden. Mätresultaten ska anges i mm och avrundas till närmaste 0,5 mm.

0,1 ml av bovint respektive aviärt tuberkulin injiceras intradermalt med minst 12 cm mellanrum. För att undvika förväxling sättes det aviära tuberkulinet närmast hjortens huvud. Efter injektion kontrolleras att tuberkulinet injicerats intradermalt genom att känna efter att det bildats en knappt ärtstor förhöjning på platsen för injektionen. Kan sådan knuta ej kännas har tuberkulinet deponerats subkutant och en ny injektion måste ske på ett nytt ställe, minst 12 cm från föregående injektionsställe.

Resultatet avläses ca 72 timmar efter injektion. Ett hudveck löpande genom injektionsstället upplyfts och hudveckets tjocklek, på injektionsstället mäts enligt ovan. Skillnaden mellan den före injektion uppmätta hudtjockleken (mätt i mm med 0,5 mm noggrannhet) och den efter injektion uppmätta hudtjockleken benämnes "reaktionstal". Injektionsställena ska också undersökas avseende förekomst av ödem, exsudation, nekros eller ömhet.

I samband med tuberkulintestningen ska veterinären göra en klinisk bedömning av de testade djuren.

Tolkning av resultatet

Som positiv reaktion bedöms en ökning av hudveckets tjocklek med 2,0 mm eller mer. Kliniska tecken som ödem, exsudation, nekros eller ömhet på injektionsplatsen för tuberkulin ska också bedömas som en positiv reaktion.

Ett djur bedöms som en positiv bovin reagent när en positiv reaktion (enligt föregående stycke) erhållits på injektionsplatsen för bovint tuberkulin och det bovina reaktionstalet är lika stort eller större än det aviära. Ett djur bedöms som en positiv aviär reagent när reaktionstalet för aviärt tuberkulin är större än det bovina. Djuret bedöms då ej vara infekterat med bovin tuberkulos.